

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vita et Pax College te SCHOTEN

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	31311
Instelling	Vita et Pax College
Directeur	Dominique MICHIESEN
Adres	Victor Frislei 18 - 2900 SCHOTEN
Telefoon	03-658.52.33
Fax	03-685.00.84
E-mail	directie@vitaetpax.be
Website	http://www.vitaetpax.be
Bestuur van de instelling	VZW Vita et Pax-College Schoten
Adres	Sint-Amelbergalei 35 - 2900 SCHOTEN
Scholengemeenschap	SGKSO Voorkempen
Adres	Turnhoutsebaan 430 A - 2110 WIJNEGEM
CLB	Vrij CLB Voor - en Noorderkempen
Adres	De Zwaan 28 - 2930 BRASSCHAAT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	01-12-2014, 02-12-2014, 03-12-2014, 04-12-2014, 05-12-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	05-12-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	09-01-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Walter VAN DEN BRANDT
Teamleden	Marc D'HOOP, William VROONEN, Liesbet WAUMANS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	7
3.1.1.2 Biologie, chemie en fysica in aso tweede graad en in aso derde graad Grieks-wiskunde, Latijn-wiskunde en Latijn-wetenschappen (leerplannen D/2012/7841/004, D/2012/7841/005, D/2012/7841/008, D/2006/0279/034, D/2006/0279/035, D/2006/0279/040, D/2006/0279/057 en D/2006/0279/058)	8
3.1.1.3 Engels en Frans in aso derde graad Latijn-moderne talen (leerplannen D/2006/0279/041 en D/2014/7841/003, D/2006/0279/005 en D/2014/8741/005)	11
3.1.1.4 Geschiedenis in de eerste graad in de A-stroom en in aso tweede en derde graad (leerplannen D/2009/7841/037, D/1999/0279/026, D/2001/0279/006)	13
3.1.1.5 Klassieke studiën in het eerste leerjaar A, Latijn in de eerste graad Grieks-Latijn en Latijn en in aso tweede en derde graad en Grieks in aso derde graad Grieks-wiskunde (leerplannen D/2011/7841/001, D/2013/7841/002, D/2006/0279/038)	16
3.1.1.6 Nederlands in aso tweede graad (leerplan D/2012/7841/001)	19
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	21
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	21
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	22
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Leerbegeleiding	23
4.2 Evaluatiepraktijk	25
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	28
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	29
6.1 Wat doet de school goed?.....	29
6.2 Wat kan de school verbeteren?	29
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	30
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	30

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Vita et Pax-college is een kleinschalige school, gelegen in een mooi domein in de groene rand rond Schoten. Het maakt deel uit van de scholengemeenschap 'SGKSO Voorkempen' die bijna 3400 leerlingen telt en uit zeven scholen bestaat.

De school biedt uitsluitend een studietoeraanbod met klassieke talen aan. In functie van hun talenten en belangstelling kunnen de leerlingen in de tweede graad, via het complementair gedeelte van de opleiding, kiezen voor extra lessen moderne talen of wiskunde en wetenschappen. In de derde graad vormen deze vakken een afzonderlijke pool naast de pool Grieks of Latijn. De school wil daarmee haar leerlingen zo breed mogelijk voorbereiden op het hoger onderwijs. De studierichting Grieks-Latijn kent in deze graad al enkele jaren geen succes meer.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert, dat ze voldoende aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' en dat de leerplanrealisatie van alle onderzochte vakken voldoet. Voor biologie en chemie in de tweede en derde graad, Engels en Frans in de studierichting Latijn-Moderne talen en geschiedenis in de drie graden is dat zelfs meer dan goed. Voor Grieks en Latijn zijn er wel een aantal voorbeelden van goede praktijk, maar een grotere gelijkgerichtheid in de vakgroepwerking kan de kwaliteit ervan nog verbeteren. Ook voor Nederlands in de tweede graad is er nog ruimte voor verbetering. Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen gebeurt eveneens meer dan behoorlijk. Uit de doorlichting blijkt dat voor de contexten 'Politiek-juridische samenleving' en 'Sociorelationele ontwikkeling' vrijwel alle eindtermen bij alle leerlingen met voldoende diepgang aan bod komen.

Van de onderzochte onderwijskundige processen scoort vooral de leerbegeleiding goed, zowel op school- als op klasniveau. Alle leerlingen krijgen de nodige aandacht. Voor leerlingen die geïntegreerd onderwijs volgen is er bovenop de schoolbrede begeleiding nog bijkomende ondersteuning (GON-begeleiding) terwijl de sterkste leerlingen extra uitgedaagd worden in het vakkenonderwijs. De evaluatiepraktijk is goed georganiseerd vanuit het beleid, maar in sommige vakken is de afstemming ervan op de leerplandoelstellingen nog niet optimaal. Bovendien ontbreekt het daar qua samenstelling ook aan samenhang, horizontaal in de klassen van eenzelfde leerjaar en verticaal over de leerjaren heen.

De school kampt met een gebrek aan vaklokalen. Vooral voor de natuurwetenschappelijke vakken is er nood aan nog een volwaardig wetenschapslokaal. Dit is nodig om het waarnemingsgericht karakter van deze vakken optimaal tot zijn recht te laten komen en het zelfontdekkend leren volop kansen te geven. Ook het onderwijs in de moderne talen kan vaklokalen gebruiken, maar daar is de nood minder groot. Veel kan er opgelost worden door gepast gebruik te maken van multimedia en de leerkrachtige aankleding van de lokalen die men nu gebruikt.

Het algemeen beleid van de school getuigt van een degelijk beleidsvoerend vermogen. De beleidsvisie is uitgeschreven in het opvoedingsproject dat een familiale schoolsfeer nastreeft en veel aandacht schenkt aan de ontwikkeling van de totale persoonlijkheid van de leerlingen. Beslissingen komen tot stand in overleg met alle betrokkenen. Hierdoor kennen ze een breed draagvlak. De communicatie is duidelijk en verloopt via verschillende kanalen. Het onderzoeken en bewaken van de interne kwaliteit gebeurt zorgvuldig en richt zich vooral op leerlinggebonden aspecten. De actiepunten die eruit volgen, worden zo vaak aangepast totdat ze een bevredigend resultaat opleveren.

Omdat de school voldoet aan de realisatie van de onderwijsdoelstellingen en de voorwaarden voor 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' en omdat ze de bepalingen van de onderwijsreglementering respecteert, krijgt ze een gunstig advies voor alle erkenningsvoorwaarden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	x
Graad 1 A	geschiedenis	
Graad 1 Grieks-Latijn	geschiedenis	Latijn
Graad 1 Latijn	geschiedenis	Latijn
Graad 2 ASO Grieks	biologie, chemie, fysica, geschiedenis, Nederlands	
Graad 2 ASO Latijn	biologie, chemie, fysica, geschiedenis, Nederlands	Latijn
Graad 3 ASO Grieks-wiskunde	biologie, chemie, fysica, geschiedenis	Grieks
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Engels, Frans, geschiedenis	Engels, Frans, Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	biologie, chemie, fysica, geschiedenis	biologie, chemie, fysica, geschiedenis, Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	biologie, chemie, fysica, geschiedenis	Latijn

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de
Doelgerichtheid	inspanningsverplichting voor VOET. De VOET-werking kadert binnen de schoolvisie en de school heeft stappen gezet om de visie concreet te maken. Het beleid wil alle leerlingen die het volledige schooltraject doorlopen, ook alle VOET aanbieden. Momenteel zijn er in het overzicht en de planning van de school geen hiaten wat de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen betreft.
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. Het kernteam voor de VOET is nog niet gevormd. De meeste leraren zijn actief betrokken bij de vakoverschrijdende projectwerking. De school zorgt voor de nodige communicatie, onder meer via mailverkeer, het elektronisch platform en de personeelsvergaderingen. De vakgroepen hebben de opdracht om de VOET-werking overzichtelijk te maken via de jaarplannen. Hier zijn nog kwaliteitsverschillen tussen de vakgroepen. De communicatie over de VOET met leerlingen en ouders gebeurt vooral naar aanleiding van de organisatie van een aantal projecten. Ze is meestal gericht op de doelstellingen uit de gemeenschappelijke stam en ze verloopt meestal impliciet.
Doeltreffendheid	De school evalueert elementen van de VOET-werking, maar dit gebeurt niet systematisch en het leidt slechts uitzonderlijk tot bijstellingen. De school heeft nog geen instrumenten ontwikkeld om de effectiviteit van de diverse VOET-initiatieven in kaart te brengen. Het is nog te vroeg voor een evaluatie van de beleidsmatige aanpak (visie, planning, ondersteuning, ...). De evaluatie van de uitvoering gebeurt wel jaarlijks.
Ontwikkeling	Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven met nog enkele werkpunten op het vlak van breedte of effectiviteit. Deze hebben in de eerste plaats betrekking op de algemene aanpak van VOET. De school deed hiervoor een beroep op de pedagogische begeleiding en externe deskundigen. Directieleden en interne begeleiders volgden nascholingen rond VOET. Zij brengen de verworven expertise over aan het personeelsteam. De directie verwacht van alle leraren dat ze hun verantwoordelijkheid opnemen ten aanzien van de inspanningsverplichting voor de VOET. De verantwoordelijkheid voor verdere professionalisering ligt bij de vakgroepen.

Uitvoering Vrijwel alle eindtermen komen bij alle leerlingen met voldoende diepgang (met
Politiek-juridische ook aandacht voor frequentie, leerlijn, integratie gemeenschappelijke stam) aan
samenleving bod.

De rol van de klastitularis is hierbij essentieel. De eindtermen rond participatie en besluitvorming komen aan bod in de werking van de leerlingenraad en in een aantal initiatieven die steunen op de inbreng van de leerlingen. Ze kaderen in de schoolcultuur van participatieve besluitvorming. De eindtermen over rechten en plichten, democratie en mondialisering komen tijdens de schoolloopbaan bij alle leerlingen aan bod. Naast een aantal specifieke activiteiten (advent, vasten, debatten, externe sprekers, ...) dragen ook de vakken geschiedenis en godsdiens hier sterk aan bij.

Sociorelationele Vrijwel alle eindtermen komen bij alle leerlingen met voldoende diepgang (met
ontwikkeling ook aandacht voor frequentie, leerlijn, integratie gemeenschappelijke stam) aan bod. Deze context is sterk verankerd in de schoolvisie en in de dagelijkse schoolwerking. Vooral de rol van de klastitularis is hierbij essentieel.

De eindtermen in verband met relaties, interactie en reflecteren komen vooral in de projecten aan bod. Voor kunst en cultuur is er een ruim aanbod in heel wat vakken én projecten. De koppeling van de betrokken context met de gemeenschappelijke stam gebeurt overal en bewust.

3.1.1.2 Biologie, chemie en fysica in aso tweede graad en in aso derde graad Grieks-wiskunde, Latijn-wiskunde en Latijn-wetenschappen (leerplannen D/2012/7841/004, D/2012/7841/005, D/2012/7841/008, D/2006/0279/034, D/2006/0279/035, D/2006/0279/040, D/2006/0279/057 en D/2006/0279/058)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden goed tot zeer goed en met ruime aandacht voor onderzoekend leren gerealiseerd. De evaluatie is transparant en globaal voldoende valide.

Onderwijsorganisatie De school schenkt veel aandacht aan de natuurwetenschappelijke vakken, niet
Organisatie curriculum het minst omdat heel wat leerlingen aan het toelatingsexamen voor arts/tandarts deelnemen. Ze biedt daarom een extra lesuur fysica aan in het complementair gedeelte van de tweede graad en in de derde graad in dat van de studierichtingen met pool Wiskunde. In het laatste leerjaar van deze pool komt daar ook nog een extra lesuur chemie bij. De leerlingen die voor deze complementaire uren kiezen, krijgen hierdoor niet alleen de specifieke eindtermen (SET) voor de polen Grieks of Latijn en Wiskunde te verwerken maar ook een groot gedeelte van de SET voor de pool Wetenschappen, waaronder die voor de onderzoekscompetentie.

Het complementair gedeelte werd tijdens de doorlichting wel onderzocht, maar maakt geen deel uit van het erkenningsonderzoek. Het erkenningsonderzoek heeft alleen betrekking op de basisvorming voor biologie, chemie en fysica in de tweede en derde graad en op het specifiek gedeelte van deze vakken in de studierichting Latijn-Wetenschappen.

Onderwijsaanbod*Volledigheid**Evenwicht**Beheersingsniveau**Samenhang*

De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de vakinhoudelijke eindtermen (ET) van de basisvorming worden in beide graden nagenoeg volledig en op een degelijk beheersingsniveau gerealiseerd. In de studierichting Latijn-Wetenschappen is dat ook het geval voor de leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de SET voor de onderdelen 'Structuren', 'Interacties', 'Systemen', 'Tijd' en 'Genese en ontwikkeling'. Alle grote leerplandelen krijgen in alle leerjaren minstens voldoende aandacht.

De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de gemeenschappelijke ET 'Wetenschap en samenleving' komen in alle leerjaren voldoende expliciet aan bod. Voor de studierichting Latijn-Wetenschappen geldt dat eveneens voor de leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de SET 'Natuurwetenschap en maatschappij'.

De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de vakoverstijgende ET 'Wetenschappelijke vaardigheden' en 'Onderzoekend leren/leren onderzoeken' van de basisvorming, worden in beide graden en in de drie vakken goed gerealiseerd op het niveau van onderzoekend leren. Op het niveau van leren onderzoeken was dat vorig schooljaar slechts fragmentarisch het geval. Deels komt dit omdat de leerlingen voor fysica in het laatste leerjaar, geen van de minstens twee verplichte practica hebben uitgevoerd in de studierichtingen met één wekelijks lesuur fysica en slechts één van de minstens vier verplichte practica in de pool Wetenschappen. De hoofdoorzaak ligt echter bij het onderwijsproces dat tijdens de practicalessen te weinig aandacht schenkt aan het leren formuleren van onderzoeksvragen en hypothesen als uitgangspunt van een empirisch onderzoek. De meeste practica bestaan immers slechts uit gesloten receptopdrachten waarvan het doel (de onderzoeksvraag) bij de opgave vermeld wordt en waarbij de leerlingen niet vooraf moeten peilen naar het te verwachten resultaat (de hypothese). In de practicaverslagen, die ook in de derde graad nog vaak uit invulbladen bestaan, is hierover niets terug te vinden.

Toch verwerven de meeste leerlingen die, al dan niet via het complementair gedeelte, (een deel van) de pool Wetenschappen volgen, de essentie van het wetenschappelijk onderzoek en doen ze dat met slechts een zeer beperkt aantal (half)open opdrachten. Uit de verslagen van het laatste leerjaar blijkt dat ze voldoende tot redelijk goed de SET 30 beheersen: "de leerlingen kunnen een onderzoeksopdracht met een wetenschappelijke component voorbereiden, uitvoeren en evalueren". Nochtans is er nergens een leerlijn merkbaar voor de geleidelijke, graadoverstijgende overgang vanuit de eerste graad, van onderzoekend leren (met gesloten en halfopen opdrachten) naar leren onderzoeken (met halfopen en open opdrachten) en voor de pool Wetenschappen van daaruit naar de onderzoekscompetentie (met open opdrachten).

Voor 'kunnen onderzoeken' op het niveau van de basisvorming volstaat het beheersen van SET 30 ruimschoots. Voor de onderzoekscompetentie is dat maar gedeeltelijk het geval. Om die te verwerven, moet er meer aandacht naar de twee overige SET gaan dan nu het geval is (SET 29: "de leerlingen kunnen zich oriënteren op een onderzoeksprobleem door gericht informatie te verzamelen, te ordenen en te bewerken" en SET 31: "de leerlingen kunnen de onderzoeksresultaten en conclusies rapporteren en ze confronteren met andere standpunten"). In de pool Wetenschappen (en alleen daar) moet elke leerling aan het einde van het secundair onderwijs op basis en in volgorde van deze drie SET,

zelfstandig een wetenschappelijk verantwoord verslag kunnen schrijven. In het domein van de natuurwetenschappen is een verslag immers meer dan alleen het meedelen van wat men uitgevoerd heeft. Het verslag moet ook derden in staat stellen om de juistheid van de onderzoeksresultaten te verifiëren. In alle getoonde leerlingwerken was het bovenstaande maar gedeeltelijk aanwezig. Overal ontbrak een degelijke wetenschappelijke structuur en meestal ook een secuur taalgebruik. In minstens één rapport hebben de betrokken leerlingen foute conclusies uit hun metingen getrokken.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school heeft slechts één volwaardig wetenschapslokaal om demonstratieproeven en leerlingenpractica in de beste omstandigheden te laten plaatsvinden, namelijk het chemielokaal (C1.01). Het tweede lokaal (D0.01) is een gewoon klaslokaal dat men met de vereiste leermiddelen en degelijke ICT-voorzieningen uitgerust heeft. Voor natuurwetenschappen in de eerste graad en voor biologie is dit lokaal geschikt, maar niet voor het chemie- en fysicaonderwijs in de tweede en derde graad. Bovendien kunnen niet alle natuurwetenschappelijke lessen in één van deze lokalen plaatsvinden. In de tweede graad kunnen dit schooljaar slechts 24 van de 37 wekelijks lessen in deze lokalen geroosterd worden. Hierdoor komt het empirisch karakter van deze vakken er niet optimaal tot zijn recht en krijgt het zelfontdekkend leren niet volop kansen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerbegeleiding is een sterk punt van de school. De leerlingen kunnen voor bijkomende uitleg steeds bij hun leraren terecht, ook buiten de lessen. Leerlingen met leer- of ontwikkelingsstoornissen kunnen rekenen op aangepaste maatregelen. Het probleemoplossend denken wordt frequent geprikkeld via denkvragen en vraagstukken en op een hoger niveau door de leerlingen aan te moedigen om deel te nemen aan de verschillende wetenschapsolympiades.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie getuigt van een degelijk studiepeil, is transparant en voldoet voor de drie vakken als beoordeling voor het bereiken van de leerplandoelstellingen. Van een aantal examenvragen zijn de resultaten echter slechts gedeeltelijk betrouwbaar omdat het antwoord geraden of door eliminatie van de keuzemogelijkheden gevonden kan worden. Daardoor geeft een correct antwoord geen uitsluitsel over het kennen en kunnen van de leerlingen. Bovendien kan men met deze soort vraagvormen (juist/fout, meerkeuzevragen) het denkproces van de leerlingen niet nagaan, wat nochtans de bedoeling is bij inzichtvragen en vraagstukken.

De leerlingresultaten zijn overwegend goed. Op jaarbasis komen er slechts enkele tekorten voor en waar er zijn, komen die doorgaans ook in andere vakken voor.

3.1.1.3 Engels en Frans in aso derde graad Latijn-moderne talen (leerplannen D/2006/0279/041 en D/2014/7841/003, D/2006/0279/005 en D/2014/8741/005)

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen van de basisvorming, de specifieke eindtermen en de leerplandoelen voor beide talen in voldoende mate. De leerlingen krijgen de taalkundige component voldoende geïntegreerd aangeboden. De evaluatie peilt naar het hogere beheersingsniveau dat de pool Moderne talen beoogt. De evaluatie laat globaal toe om het studiepeil van de leerlingen in te schatten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderzoek van de vakken Engels en Frans is gericht op de basisvorming en het specifieke gedeelte van de pool Moderne talen.

De leerlingen bereiken de leerplandoelen van de basisvorming in voldoende mate. Hun resultaten wijzen globaal op een voldoende studieniveau voor beide talen.

Het leerstofaanbod integreert de vier vaardigheidsvelden op een verwerkingsniveau dat aansluit bij de eindtermen van de basisvorming. De keuze van lees- en luisterteksten is voldoende evenwichtig en is afgestemd op de tekstsoorten opgelegd door de leerplannen.

De training van schrijfvaardigheid is structureel ingebed in het onderwijs- en leerproces. De leerlingen krijgen voldoende kansen om dit systematisch in klasgroep in te oefenen. De evaluatiecriteria zijn bij een aantal opdrachten nog te algemeen geformuleerd en niet gericht op het schrijfproces. Leerlingen moeten hun teksten na correctie steeds herschrijven, waarbij de nadruk wel overwegend ligt op lexicale en grammaticale correctheid.

Het rendement van de trainingen in spreek- en gespreksvaardigheid is lager bij de leraargestuurde werkvormen. De nadruk ligt vooral op spreekvaardigheid en minder op interactionele gesprekken (eindtermen 23-26). Debat en de leerplandoelen rond telefoongesprekken komen hierdoor minder aan bod. De leerlingen gebruiken de doeltalen nog niet consequent in de interactie.

Het vaardigheidsonderwijs integreert de taalkundige component. De woordenschatopbouw is voor de beide vakken hoofdzakelijk gericht op het gebruik ervan in relevante communicatieve taalsituaties. Het systematisch aanleren van grammatica gebeurt voldoende reflectief en functioneel. De leerlingen maken gebruik van schriftelijke modellen als hulpmiddelen zoals tekstvoorbeelden met bouwstenen, digitale briefmodellen, spreekplannen.

De leerlingen bereiken de leerplandoelen met betrekking tot de specifieke eindtermen in voldoende mate. Het aanbod is gericht op de verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming en een verdieping van de reflectie op communicatie, taal en cultuur. Er zijn duidelijke afspraken tussen de moderne talen. In beide talen is er voldoende aandacht voor de verschillende domeinen. Het leerstofaanbod van het luik 'taal als systeem' reikt de leerlingen niet altijd voldoende strategieën aan, waarbij ze inzicht verwerven in de desbetreffende taal en waarbij ze hun taalleerproces autonoom evalueren en bijsturen. Positief is dat de keuze van domeinspecifieke teksten zoveel mogelijk inspeelt op de interesse van de leerlingen.

De realisatie van de onderzoekscompetentie voldoet duidelijk. De vakgroepen moderne talen zijn voldoende vertrouwd met het concept. De leerlingen bereiken deze drie eindtermen in de pool Moderne talen als deelcompetenties in het eerste leerjaar en als volledige competentie in het eerste en tweede leerjaar. Ze doen dit voor beide talen. Bij de onderzoeksopdracht is er aandacht voor een stappenplan, voor ondersteuning en voor het leerproces aan de hand van peerevaluatie en zelfevaluatie. De leerlingen moeten gericht informatie verzamelen, ordenen en bewerken, waarbij het vertrekpunt steeds een echt onderzoeksprobleem is. De leerlingen vertrekken voor Frans van een linguïstisch vraagstuk en voor Engels van een literair onderwerp. Ze realiseren enkel eindterm 18 slechts gedeeltelijk omdat ze hun onderzoeksresultaten en conclusies niet confronteren met andere standpunten.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De leerlingresultaten voldoen en zijn gebaseerd op een frequente toetsing. De vakgroep heeft duidelijke afspraken gemaakt rond de puntenverhouding. Het resultaat spoort met de accenten in het leerplan en alle leraren passen dit even duidelijk toe. Kennis en vaardigheden verhouden zich evenwichtig in de evaluatiepraktijk en zijn voldoende geïntegreerd in de evaluatie van de taaltaken. De opdrachten bevatten hier contexten en toepassingen op diverse aspecten van taalbeheersing. Enkele contextloze bevragingen van woordjes en vertaal oefeningen stroken niet met het leerplan dat een functionele benadering van de kenniscomponent voorop stelt.

De school streeft naar procesevaluatie, zoals de leerplannen vragen. De evaluatie is overwegend voldoende transparant. De school kan van de meeste vaardigheden de nodige verantwoordingsstukken voorleggen. Enkel het procesmatige aspect van de evaluatie van de spreek-/gespreksvaardigheid dreigt al eens verloren te gaan.

De leerlingen weten doorgaans wat van hen wordt verwacht. Bij examens krijgen ze leerstofoverzichten. De examens en herhalingstoetsen bevatten een puntenverdeling. De beoordeling van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid gebeurt systematisch op basis van scorewijzers met criteria.

De evaluatie van de vakgebonden attitudes en van de strategieën die noodzakelijk zijn in het taalverwervingsproces, gebeurt nog niet systematisch. Er zijn voldoende aanzetten tot peer- of zelfevaluatie via assessment. De resultaten ervan tellen meestal niet mee in de beoordeling. Niet alle opdrachten bevatten evaluatiecriteria die voldoende gekoppeld zijn aan eindtermen of leerplandoelen. Ook zijn de leerlingen nog weinig betrokken in het vooraf bepalen van de evaluatiecriteria.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt niet over vaklokalen voor talen. De didactische aankleding van de gebruikte leslokalen is voldoende leerkrachtig. Ze beschikken o.a. over een computer en beamer. De globale ICT-uitrusting (computer- en multimedialokalen, tablets) zorgt ervoor dat de ICT-integratie er zowel op leerlingen- als lerarenniveau is. Dit geldt ook voor het gebruik van de digitale leeromgeving. De woordenboeken zijn niet in alle lokalen ter beschikking. De klasopstelling - altijd de traditionele busopstelling - is niet bevorderlijk voor communicatie en interactie tussen de leerlingen.

Leerbegeleiding*Preventief
Curatief*

Er is aandacht voor preventieve leerbegeleiding. Leerlingen maken een aantal opdrachten zelfstandig en zetten hierbij planningsvaardigheden en leerstrategieën in. De vakgroepen hebben een leerlijn uitgewerkt voor het (begeleid) zelfstandig leren over de graden heen. Ze bewaken de studielast van de leerlingen. Het gebruik van de digitale leeromgeving in de ondersteuning van het leerproces is een bevorderende factor.

De leerlingen krijgen doorgaans gerichte feedback over hun prestaties n.a.v. toetsen en verwerkingsopdrachten. Ze moeten de fouten consequent verbeteren. Bij de schrijftaken maken de leerlingen altijd een tweede versie, wat kansen tot leren biedt. De leerlingen kunnen bij hun leraren terecht voor extra uitleg. De klassenraden volgen de studieresultaten en de effecten van de remediëringsinitiatieven op.

Deskundigheidsbevordering*Overleg
Vorming*

De vakgroepwerking van de moderne talen functioneert duidelijk als hefboom voor kwaliteitsverbetering. De diepgaande samenwerking leidde tot een gelijkgerichte visie op het talenonderricht. De aandacht voor professionalisering en interne kwaliteitszorg vertaalt zich in een vakgroepvisie met de nodige inhoudelijke en organisatorische afspraken. De leraren ontwikkelen hun competenties via nascholing en vakoverleg. De effecten van gevolgde nascholingen in de onderwijspraktijk zijn duidelijk.

3.1.1.4 Geschiedenis in de eerste graad in de A-stroom en in aso tweede en derde graad (leerplannen D/2009/7841/037, D/1999/0279/026, D/2001/0279/006)

Voldoet

De leerplandoelstellingen komen evenwichtig en op het vereiste beheersingsniveau aan bod in de studie van de historische samenlevingen. De evaluatie is voldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. De meeste leerlingen halen voldoende tot behoorlijke studieresultaten.

Onderwijsaanbod*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

In het eerste leerjaar verloopt de initiatie in het historisch referentiekader leerplangericht. In elk leerjaar wordt dit kader volgens een leerlijn doelgericht herhaald, aangevuld en in de studie van de historische samenlevingen geïntegreerd. De leerlingen leren niet alleen historische gegevens in tijd, ruimte en socialiteit situeren. Ze verwerven evenzeer een synthesebeeld van de meest kenmerkende feiten en ontwikkelingen per domein van de socialiteit in de respectieve historische periodes.

In elk leerjaar verloopt de studie van de historische samenlevingen en probleemvelden aan de hand van de meest kenmerkende feiten en ontwikkelingen. De ordening van de leerinhouden is quasi volledig op de leerplancriteria afgestemd. De verschillende domeinen van de socialiteit komen geproportioneerd aan bod. Er is aandacht voor niet-westerse samenlevingen, voor diachrone en synchrone benaderingen, voor duiding en relevant actualiseren of historiseren. Het begrippenkader wordt geïntegreerd opgebouwd. De leerlingen leren de begrippen niet alleen kennen, maar ook in historische contexten duiden. Dit alles leidt tot een degelijk niveau van historische kennis en inzicht bij de leerlingen. Studiereizen in elk leerjaar sluiten doelgericht bij de leerplanrealisatie aan.

Via frequente oefeningen verwerven de leerlingen de nodige vaardigheden om informatie uit bronnen te halen (analyse) en tot inhoud te verwerken (synthese). De leraren maken daartoe gebruik van een brede waaier van bronnen in de leerboeken, de historische atlas, aanvullende documentatie en multimedia. De bronnenanalyse gaat gepaard met de nodige aandacht voor historische methode. Die wordt in de opeenvolgende leerjaren volgens een leerlijn gelijkgericht aangeleerd en toegepast. In de eerste graad krijgen de leerlingen initiatie in de historische kritiek. Ze leren met behulp van een analyseschema bronnen identificeren en analyseren op het beschrijvende en beoordelende niveau. Ze leren feit en mening, objectief en subjectief van elkaar onderscheiden. In de tweede en derde graad bouwen de leerlingen deze vaardigheden verder op tot het niveau van onderzoeksvaardigheid. Zoek- en verwerkingsopdrachten met toepassing van heuristiek en historische methode komen in elk leerjaar enkele keren voor. In enkele gevallen gebeurt dit in de vorm van vakgebonden of vakdoorbrekende projecten. Aan de excursies zijn eveneens doelgerichte verwerkingsopdrachten verbonden.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	In de leslokalen zijn voldoende uitrusting en leermiddelen voorhanden. De leraren zetten multimedia en dataprojectie permanent in voor visuele en structurele ondersteuning van het onderwijs- en leerproces en voor bronnenanalyse. In elk leerjaar zijn er enkele zoek- en verwerkingsopdrachten met integratie van ICT. Het gebruik van tablets en het elektronisch platform in het onderwijs- en leerproces neemt toe.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en examens. Toetsen en taken (zelfstandig werk of groepswork) bepalen de score voor dagelijks werk. Ze peilen geproportioneerd en op een voldoende beheersingsniveau naar kennis, inzicht, vaardigheden en toepassingen. Toch is de invulling van het dagelijks werk nog niet optimaal afgestemd op het doel dat de school ermee wil bereiken, namelijk de leerlingen aanzetten tot permanent leren. Daarvoor is de evaluatie nog te gefragmenteerd en overwegend reproductie- en productgericht. In de opdrachten zelfstandig werk en groepswork is er wel een groeiende aandacht voor procesevaluatie merkbaar.
	De evaluatie beantwoordt voldoende aan de kwaliteitscriteria van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. Toetsen en examens zijn volgens een vast stramien opgemaakt: kennis van begrippen en het historisch referentiekader, kennis- en inzichtvragen over de historische inhoud, historische vaardigheden. Taken, toetsen en examens sluiten inhoudelijk volledig bij het onderwijsproces aan. Dit alles bevordert de transparantie voor de leerlingen.
	De opdrachten van de taken en de vraagstelling in toetsen en examens zijn voldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. Sommige opdrachten of vragen zijn van een uitdagend niveau. Positief is dat begrippenkennis veelal in context bevraagd wordt. De kennis- en inzichtvragen zijn representatief en inhoudelijk relevant. De evaluatie van historische vaardigheden gebeurt op basis van gevarieerd bronnenmateriaal. De vragen peilen geproportioneerd naar de verschillende beheersingsniveaus: inhoudsconstructie, toepassing van historische kritiek, bronnenvergelijking, interpretatie en argumentatie. Alleen de evaluatie van 'het werken met ruimte' is in de eerste en de tweede graad te eenzijdig gericht op het situeren en benoemen op kaart. Analyse van historische kaarten komt zelden of nooit voor. Dit gebeurt wel in de derde graad. De samenstelling van de mondelinge examens in beide leerjaren van de derde graad is een voorbeeld van goede praktijk.

Niet alle vragen in de examens beantwoorden volledig aan het criterium van betrouwbaarheid. Enkele gesloten vragen laten gokken toe (combineervragen, sorteervragen, meerkeuzevragen).

De meeste leerlingen behalen voldoende tot behoorlijke studieresultaten. In relatie tot de kwaliteit van het onderwijsaanbod en de validiteit van de evaluatie, wijst dit op een behoorlijk rendement.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Een betrokken en motiverend klasmanagement, werkafspraken, leertips en het gebruik van leerlijnen zijn onderdelen van de preventieve leerbegeleiding. De frequente actieve werkvormen scherpen de vaardigheden van de leerlingen aan en maken het mogelijk ze van nabij te volgen. De structuur van de werkboeken en aanvullende samenvattingen tot in het eerste leerjaar van de tweede graad ondersteunen het leren leren van de leerlingen. Vanaf het tweede leerjaar van de tweede graad leren de leerlingen zelfstandig noteren. De weinig ordelijke samenstelling en inhoud van enkele leerlingencursussen tonen aan dat dit voor sommige leerlingen een moeizaam proces is. De leraren zoeken naar verschillende methodes om dit te ondersteunen.

De leraren hebben veel aandacht voor het toegankelijk maken van het vakjargon en het begrippenkader. Bij opdrachten 'informatieverwerving en -verwerking' groeit de aandacht voor het gebruikmaken van leerstrategieën (bijvoorbeeld stappenplannen volgens de OVUR-methode, methodiek voor bronnenanalyse en toepassing van historische kritiek, lees-, zoek- en selectiestrategieën).

Bij evaluatie krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt en wat ze moeten kennen en kunnen. Er is feedback op de leerprestaties van de leerlingen. Bij tegenvallende studieresultaten is er remediëring (bijvoorbeeld foutenanalyse, nazicht leerlingennotities, leren schema's maken, extra oefeningen). In geval van specifieke problemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij deze op schoolniveau.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep vertoont een grote vak- en schoolbetrokkenheid en bereidheid tot kwaliteitsverbetering. Verschillende documenten en acties getuigen van leerplanstudie en professionaliteit. Er is veel aandacht voor horizontale en verticale samenhang. Dankzij frequent overleg en goede samenwerking bereikt de vakgroep een grote mate van gelijkgerichtheid in het onderwijsproces en de evaluatiepraktijk. De leraren professionaliseren zich voortdurend via nascholingen en vakliteratuur. Ze communiceren onder elkaar over vakinhoudelijke en vakdidactische informatie. De vakgroep verzamelt heel wat didactisch materiaal dat voor alle leden beschikbaar is.

3.1.1.5 Klassieke studiën in het eerste leerjaar A, Latijn in de eerste graad Grieks-Latijn en Latijn en in aso tweede en derde graad en Grieks in aso derde graad Grieks-wiskunde (leerplannen D/2011/7841/001, D/2013/7841/002, D/2006/0279/038)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in de drie graden voldoende gerealiseerd. De evaluatiepraktijk voldoet globaal. De materiële uitrusting volstaat.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

In de eerste graad komt de leerplancomponent taal nadrukkelijk aan bod. Hierbij ligt (te) veel nadruk op ordening en systematiek voor woord- en zinsleer. Voor het aanbrengen van de leerinhouden en voor de terminologie worden - soms in een te dwingend kader - afspraken gemaakt met de leraren Nederlands. Nieuwe leerinhouden worden via lectuur aangereikt, maar het systematiseren, inoefenen en verwerken van morfologische en syntactische items gebeurden de voorbije schooljaren te veel buiten tekstverband. Recentelijk komen syntactische gegevens meer in een samenhangende context aan bod. De leraren hanteren het valentieperspectief uit het leerplan consequent. In het eerste leerjaar worden leerplandoelen voor Grieks voldoende gerealiseerd. Het aanbrengen van vocabularium gebeurt intensief. Men hecht ook hier veel belang aan het ordeningskader, maar tekstgebonden aspecten en het voortleven in moderne talen komen aan bod.

In de tweede graad zijn er repetitie en aanvulling van de leerinhouden grammatica. Ook hier gebeurde de verwerking de voorbije schooljaren nog te weinig leatuurgericht, maar recentelijk is er een ommezwaai naar een meer leatuurgebonden integratie.

In de derde graad zijn er afspraken voor repetitie van grammatica en vocabularium. Ook hier is er groeiende aandacht voor een geïntegreerde aanpak.

In de drie graden voldoet het aanbod voor leatuur globaal, maar vooral in de eerste en tweede graad wordt het lezen nog niet altijd benut voor het inoefenen en verwerken van grammatica. De vakgroep heeft een leatuurmethode uitgewerkt vanuit het valentieperspectief. Positief hierin zijn de afspraken voor tekstmarkering en de aanzetten tot tekstbegrip bij de analyse van de kernzin. Anderzijds leiden deze afspraken tot een te grammaticale aanpak van de leatuur. Vooral in de derde graad wordt de leesstrategie uiteenlopend gehanteerd. Het verder expliciteren van de leatuurmethode met aandacht voor het systematisch afbakenen van woordgroepen en het aanleren daarvan aan de leerlingen zijn een werkpunt voor de vakgroep.

Vanaf het tweede leerjaar van de tweede graad komen de auteurs en leatuuraspecten volgens de leerplandoelstellingen aan bod. In de derde graad is er evenwel in een aantal gevallen een onevenwichtige spreiding van de genres. Bijgevolg is de hoeveelheid leatuur voor een aantal auteurs soms beperkt.

Vanaf de tweede graad is er groeiende aandacht voor tekstbespreking. De teksten worden goed ingeleid en gesitueerd. Bij de bespreking komen inhoudelijke aspecten, tekststructuur en stilistiek aan bod.

De leerlingen vertalen de gelezen teksten. Uit deze vertalingen blijkt in een aantal gevallen een te letterlijke weergave.

Cultuur krijgt voldoende aandacht. In de eerste graad komen gevarieerde items aan bod. Vanaf de tweede graad wordt het cultuurlijk geïntegreerd in lectuur. Er is een ruim en kwaliteitsvol aanbod van realia, receptie en actualisering. In een aantal gevallen is de behandeling van de realia tijdrovend en hypothekeert ze de hoeveelheid lectuur.

Voor het realiseren van de specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie zijn er reeds van in de eerste graad kleine opdrachten. Vanaf de tweede graad worden de onderzoeksvaardigheden opgebouwd met gesloten vragen of lectuuropdrachten. Deze taken zijn evenwel nog meer gericht op (begeleid) zelfstandig werk dan op het gefaseerd leren onderzoeken. Voor de derde graad is op schoolniveau een werksjabloon uitgewerkt waarin de verschillende fases van onderzoeken aan bod komen. De opdrachten zijn uiteenlopend en vertrekken in een aantal gevallen vanuit een tekstfragment. Het betreft meestal groepstaken. Belangrijk hierbij is om te bewaken dat alle leerlingen alle fases van de opdracht mee uitvoeren. Uit de werken blijkt dat de onderzoeksvraag en bijgevolg de conclusie niet altijd even duidelijk en systematisch zijn geformuleerd. Het taalgebruik en verwerkingsniveau zijn uiteenlopend, maar voldoen globaal. Vanaf het huidige schooljaar worden de opdrachten poolgebonden per leerjaar verdeeld.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie verloopt uiteenlopend. De evaluatie van het dagelijks werk vertoont in alle leerjaren een aantal lacunes en is overwegend te weinig afgestemd op de examens. In de eerste graad zijn er frequent kleine toetsen over grammatica en vocabularium. De bevraging grammatica is vaak gericht op kennis en systematiek en is onvoldoende ingebed in lectuur. Vocabularium wordt genuanceerd getoetst in verschillende beheersingsniveaus en met aandacht voor contextuele betekenis en het voortleven in moderne talen. Ook hier ontbreekt echter het lectuurgebonden aspect. In de grote toetsen is er een systematische en consequente indeling in diverse categorieën, maar globaal wordt grammatica opnieuw te weinig geïntegreerd in lectuur en komen lectuur en cultuur te weinig aan bod.

In de tweede graad heeft de bevraging van grammatica en vocabularium nog een belangrijk gewicht. Ook hier is er onvoldoende integratie in lectuur. Lectuur en cultuur komen overwegend in de grote toetsen voor. De vraagstelling lectuur peilt naast vertaling, grammaticale verklaring en realia ook naar tekstbegrip en stilistische aspecten.

In de derde graad is - volgens afspraken op schoolniveau - het aantal toetsen beperkt. In dat beperkte aantal wegen de repetitietoetsen grammatica en vocabularium evenwel zwaar door en ligt te weinig nadruk op de toetsen over lectuur. In deze toetsen is de vraagstelling evenwel valide en gericht op alle aspecten van het lezen.

In alle leerjaren werken leerlingen geregeld aan opdrachten over leesvaardigheid, maar ze worden - met leraargebonden uitzonderingen - nog te zelden beschouwd als evaluatiemomenten.

In alle graden zijn de examens grotendeels afgestemd op de herhalingstoetsen. Enkel op het onderdeel leesvaardigheid zijn de leerlingen te weinig voorbereid. Men peilt daarbij meestal uitsluitend naar vertaling en minder naar andere vaardigheden van het lektuurproces. In de tweede graad is er recentelijk een evolutie naar een lektuurgeïntegreerde bevraging van grammatica.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

In alle lesgroepen heerst een leerlingvriendelijk leef- en leerklimaat. Er zijn goede contacten en omgangsvormen tussen de leraren en de leerlingen. Er is voldoende afwisseling in diverse werkvormen. De meeste leerlingen zijn actief bij het leerproces betrokken en ze zijn zeer leergierig. De systematiek in de aanpak van grammatica betekent voor heel wat leerlingen een belangrijke ondersteuning, maar maakt ook een aantal leerlingen onzeker. Het werktempo bij groepsopdrachten is uiteenlopend en geeft soms aanleiding tot vertraging.

Preventief zijn er leertips, leerstofoverzichten en afspraken over kennen en kunnen voor de voorbereiding van toetsen en examens opgesteld. Ook het document over de aanpak van de lektuurmethode is ondersteunend, maar het is nog onvoldoende expliciet om als studiemateriaal aan de leerlingen te worden voorgelegd.

Curatief zijn er geen structurele of ingeroosterde inhaallessen, maar alle leraren zijn vlot beschikbaar voor extra ondersteuning, hetzij op vraag van leerlingen en ouders, hetzij na verwijzing door de klassenraad. De leraren zijn goed op de hoogte van de studieproblemen van hun leerlingen en spelen in de begeleiding kort op de bal.

Het les- en studiemateriaal zijn intellectueel uitdagend, ook voor de sterke leerlingen. Er zijn geregeld opdrachten voor zelfstandige verwerking van tekstfragmenten of realia. Er zijn onvoldoende interne afspraken om de gelijkgerichtheid in de aanpak te waarborgen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Er is geen vast vaklokaal, maar alle leslokalen zijn uitgerust met een pc, beamer en projectiescherm. De in het leerplan gevraagde materiële middelen zijn voorradig. De school beschikt over een ruime vakbibliotheek met tekstuitgaven, naslagwerken, vaktijdschriften, woordenboeken, beeldmateriaal en romans.

De ICT-infrastructuur wordt frequent en met voldoende deskundigheid gebruikt. De leerlingen beschikken over voldoende ICT-vaardigheden voor de uitvoering en presentatie van hun opdrachten.

De vakgroep beschikt niet over een vast budget voor de aankoop van leermiddelen, maar de school komt vlot tegemoet aan de vragen en noden.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

Alle leraren beschikken over voldoende bagage en deskundigheid voor een kwaliteitsvolle invulling van de lessen Grieks en Latijn. De individuele verschillen en de klemtonen die in die lessen worden gelegd verhinderen evenwel een gelijkgerichte aanpak.

Binnen de vakgroep zijn een aantal afspraken gemaakt, onder meer over terminologie en gewichten van de diverse leerplancomponenten in de evaluatie die grotendeels worden nageleefd. Voor een aantal andere aspecten zoals de integratie van valentiegrammatica in de lektuur, het gelijkgericht hanteren van de lektuurmethode, tekstkeuze, de opdrachten voor zelfstandig werk en onderzoekscompetentie en de evaluatie van het dagelijks werk is er nog onvoldoende gelijkgerichtheid.

De leraren volgen geregeld nascholing, onder meer over de implementatie van nieuwe leerplannen, maar ook vanuit hun persoonlijke belangstelling professionaliseren ze zich via lezingen en vakliteratuur.

3.1.1.6 Nederlands in aso tweede graad (leerplan D/2012/7841/001)

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen en de leerplandoelen in voldoende mate. De leerlingen krijgen de taalkundige component overwegend geïntegreerd aangeboden en ze verwerken ze in functionele contexten. De evaluatiepraktijk is nipt afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerplanrealisatie voldoet. De vaardigheden komen doorgaans op een communicatieve manier aan bod en de leerlingen verwerven de vaardigheden geïntegreerd. De leerlijnen zijn echter nog onvoldoende in de praktijk herkenbaar uitgewerkt, hoofdzakelijk omdat de vakgroep geen duidelijke keuze wil maken voor een leerboek of voor een persoonlijk aanbod van de individuele leraar.
---	--

De taaltaken situeren zich op de verwerkingsniveaus die de leerplandoelstellingen aangeven. De leerlingen krijgen voldoende tekstsoorten met verschillende leesdoelen aangereikt. Ze leren werken met strategieën en stappenplannen. Attitudes die peilen naar het kunnen kiezen en toepassen, komen niet altijd even transparant aan bod. Het is niet duidelijk of de leerlingen ook gebruik maken van de overdraagbaarheid van deze systematiek voor het ontsluiten van teksten naar andere vakken. De vakgroep vult de schrijfopdrachten (schrijfportfolio, bundeling van schrijftaken) nog niet verticaal leerplangericht in.

De algemene leerplandoelstelling die taalbeschouwing breed opvat als reflectie op en begeleiding van talig handelen, is niet altijd herkenbaar aanwezig in het curriculum. Dat resulteert in productgerichte opdrachten en te weinig in reflectie over spraakkunst en spelling. Daarvoor vertrekken de opdrachten te weinig vanuit het eigen taalgebruik van de leerlingen en van talige situaties. Leerlingen zetten taalbeschouwing onvoldoende in als reflectie op het eigen taalgebruik en op dat van anderen. Reflectie op de factoren die de mogelijkheden van het taalsysteem verduidelijken, ontbreekt.

De afstemming van het leerplan is dan ook een uitdaging voor de volgende jaren.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is nog onvoldoende gericht op de realisatie van de eindtermen om het leerproces te kunnen ondersteunen. De nadruk ligt duidelijk op de vaardigheden. Mondelinge en schriftelijke taken en toetsen vormen de basis van de beoordeling van de vaardigheden luisteren, schrijven, spreken en lezen. Ook boekverslagen, actualiteitsopdrachten, leesverslagen e.d. maken deel uit van de evaluatie. Het karakter van de beoordelingscriteria is sterk leerondersteunend voor de leerlingen, maar ook zeer arbeidsintensief voor de leraren. Toch missen de gehanteerde criteria een duidelijk verband met de eindtermen en geven ze niet altijd duidelijk aan wat de leerling moet doen en wat het gewenste resultaat is. Zelf- en peerevaluatie behoren tot de evaluatiepraktijk. Het reflectiemoment en de differentiatie tillen de leerling naar een hoger niveau en verhogen zijn reflecterend vermogen.
---	---

De evaluatiepraktijk is onvoldoende evenwichtig en transparant. De vakgroep heeft hiervoor te weinig afspraken gemaakt. Het dagelijks werk bevat vooral huistaken en toetsen, zonder afspraken over een evenwichtige verdeling van de componenten van het leerplan. Voor de examenvragen is het niet bij alle vragen duidelijk welke eindterm of leerplandoelstelling de leerlingen moeten bereiken. De delen taalbeschouwing en literatuur zijn gedeeltelijk cognitieve bevragingen, waarbij leerlingen contextloze oefeningen maken of fouten verbeteren. Deze delen bevatten eveneens vaardigheden waardoor leraren en leerlingen onvoldoende zicht hebben op de leervorderingen. Meestal verrekenen de examens ook vaardigheden, hoewel vaak enkel het puntenboek van de leraar dit kan aantonen. De globale puntenverdeling is niet duidelijk en niet gespreid over de componenten van het leerplan. Ook door het herleiden van cijfers is de puntenverdeling niet transparant. De evaluatie van de strategieën en de leerplangebonden attitudes gebeurt minimaal of impliciet. Het jaarlijks hernemen van identieke vragencombinaties hypothekeert de betrouwbaarheid van de resultaten.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt niet over vaklokalen. De didactische uitrusting van de gewone leslokalen voldoet. Ze beschikken o.a. over een computer en beamer. De globale ICT-uitrusting (computer- en multimedialokalen, tablets) zorgt ervoor dat de ICT-integratie er zowel op leerlingen- als lerarenniveau is. Dit geldt nog niet voor het gebruik van de digitale leeromgeving. De woordenboeken zijn niet in alle lokalen ter beschikking. De klasopstelling - altijd de traditionele busopstelling - is niet bevorderlijk voor communicatie en interactie tussen de leerlingen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Er heerst doorgaans een leerlingvriendelijk klimaat in de lessen. De communicatie is laagdrempelig en leerlingen krijgen aanmoedigingen om te antwoorden, minder tot onderlinge interactie. In het algemeen is het onderwijsleergesprek de werkvorm, wat niet aansluit bij het concept van het vaardigheidsgerichte leren.

Leerlingactieve werkvormen komen tijdens de lessen beperkt voor in functie van het trainen van taalvaardigheid. De klassieke opstelling van de lokalen belemmert zelfontdekkend leren en activerende werkvormen, gericht op vaardigheidsontwikkeling.

Er is aandacht voor preventieve leerbegeleiding. Leerlingen maken een aantal opdrachten zelfstandig en zetten hierbij planningsvaardigheden en leerstrategieën in. De vakgroep heeft nog geen leerlijn uitgewerkt voor het (begeleid) zelfstandig leren. Ze bewaakt de studielast van de leerlingen.

De verantwoordelijkheid voor de remediëringsinitiatieven ligt bij de individuele leraar. De leerlingen krijgen doorgaans gerichte feedback over hun prestaties n.a.v. toetsen en verwerkingsopdrachten. Ze moeten consequent de fouten verbeteren. Bij de schrijftaken maken de leerlingen meestal een tweede versie, wat kansen tot leren biedt. De klassenraden volgen de studieresultaten en de effecten van de remediëringsinitiatieven op.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep werkt onvoldoende samen om een gedragen vakvisie te kunnen ontwikkelen. De vakgroep maakt weinig afspraken en er is onvoldoende overleg met de andere graden of met de moderne vreemde talen. De meeste leraren volgden nauwelijks nascholing rond de invoering van het nieuwe leerplan Nederlands.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school heeft een globaal preventieplan en een jaarlijks actieplan met kostenraming opgesteld om de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) in de gebouwen en het schooldomein te bewaken en te verbeteren. Ze houdt daarbij onder andere rekening met de vaststellingen van de interne en externe dienst en met de controle- en keuringsverslagen van derden. Momenteel bestaan het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan nog uit verschillende, veeleer onoverzichtelijke documenten. De lokale preventieadviseur is echter bezig met het invoeren van de gegevens van deze documenten in het daarvoor bestemde registratiesysteem van de gemeenschappelijke interne dienst 'GID Antwerpen & Periferie'. Dit gebeurt systematisch, maar wel stapsgewijs in functie van de beschikbare tijd voor BVH. De school kan hiervoor immers maar drie wekelijkse uren uit haar beperkt urenpakket ter beschikking stellen. Dit aantal uren zal voor de lokale werking wel volstaan zodra alle gegevens voor de organisatie van deze erkenningsvoorwaarde in het systeem ingebracht zullen zijn.

Hoewel er ondertussen meer dan 50 werknemers in dienst zijn, heeft de school nog geen comité voor preventie en bescherming op het werk opgericht. Dat zal pas (kunnen) gebeuren bij de volgende sociale verkiezingen in 2016. Ondertussen neemt het lokaal onderhandelingscomité de taken van dit comité op reglementaire wijze waar. Op elke vergadering hiervan is BVH een vast agendapunt. Het personeel wordt via verslagen, enkele documenten en personeelsvergaderingen van de toestand en de beslissingen op de hoogte gebracht.

In plaats van jaarlijks, vindt de rondgang van de lokale preventieadviseur permanent plaats. Hierdoor kan de school sneller noodzakelijke maatregelen nemen. Niet alle uit interne en externe controles vastgestelde gebreken zijn al weggewerkt, maar wat nog moet verbeteren is in de planning opgenomen. De prioriteit gaat daarbij uit naar de gebreken met de hoogste risicograad. Uit de doorlichting blijkt echter dat er op het vlak van veiligheid, bewoonbaarheid en hygiëne nergens grote problemen zijn.

Vanwege de bovenvermelde systematiek en vanwege de realisatie van kleinere, al dan niet tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, krijgt het Vita et Pax-College een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Voor het wegwerken van de resterende gebreken vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school heeft geen specifieke missie en visie uitgewerkt voor de leer(ling)begeleiding, maar beide zitten wel vervat in de algemene schoolvisie. De uitgewerkte documenten zijn een overzicht van wat er concreet inzake leerbegeleiding gebeurt. De school investeert een aantal lestijden om de leerlingbegeleider lesvrij te maken. Ze is er zich van bewust dat haar specifieke studieaanbod voor een aantal leerlingen selectieve consequenties op het vlak van hun studieloopbaan binnen en buiten de school inhoudt. Om de slaagkansen van startende leerlingen te waarborgen organiseert ze voor leerlingen van het zesde leerjaar in het basisonderwijs een oriënteringstest voor taal en wiskunde. Ze beschouwt deze test uitdrukkelijk als adviserend en houdt ook rekening met het schoolresultaat van de leerlingen en het studieadvies vanuit de BaSO-fiche (die de overdrachtsinfo vanuit het basisonderwijs naar het secundair onderwijs bevat).

De school wil de leerlingen zoveel mogelijk stimuleren om de nodige studiemotivatie op te brengen voor een abstract theoretische studie. Ze beseft dat slagen voor het vak Latijn het 'toegangkaartje' voor de school is, maar tegelijkertijd zet ze, rekening houdend met het grote aantal leerlingen dat in de derde graad kiest voor de pool Wiskunde, ook sterk in op goede resultaten voor wiskunde.

Ondersteuning Preventief zijn er in het eerste leerjaar van de eerste graad een tweetal klassikale lessen leren leren, waarvoor er gebruik wordt gemaakt van een werkbundel. Centraal hierin staan planning, studiemethode en -concentratie en zelfcontrole. Daarna kunnen ouders en leerlingen vraaggestuurd een beroep doen op studiemethodebegeleiding. Voor alle vakken zijn door de vakleraren en vakgroepen studietips uitgewerkt. De klasleraren hebben elke ochtend voor de schooltijd overleg met hun leerlingen. Hierin komen ook een aantal studiegebonden afspraken aan bod.

Curatief zijn de vak- en de klasleraren de eerste verantwoordelijken voor de (vakgebonden) leerbegeleiding. Hierin ligt de nadruk op planning, studiemotivatie en op het (leren) opnemen van de eigen verantwoordelijkheid. Deze begeleiding is veeleer toekomstgericht, met aandacht voor de specifieke behoeften van de leerlingen. Er is ook waar nodig - in het kader van een evenwichtige studieaanpak - aandacht voor begeleiding van faalangst. De leerbegeleiding begeleidt een aantal leerlingen ook naar een andere studiekeuze en heroriëntering. De school heeft een aanzienlijk aantal leerlingen met leervoor sprong. Voor hen zoekt ze extra uitdagingen in het vakkenonderwijs. Ze stimuleert de keuze voor Grieks in het tweede leerjaar van de eerste graad.

Een beperkt aantal leerlingen komt in aanmerking voor GON(geïntegreerd onderwijs)-begeleiding. Voor hen en voor andere leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen worden in samenspraak met het CLB en de leerlingbegeleider handelingsplannen en begeleidende maatregelen opgesteld.

Er zijn geen gestructureerde of geroosterde uren voor inhaal- of bijwerkklessen. Leraren zijn wel vlot beschikbaar om op vrije basis extra ondersteuning te bieden. Ouders doen ook geregeld een beroep op externe ondersteuning via bijlessen.

Voor alle doorgelichte vakken zijn er studietips en leerstofoverzichten met afspraken over kennen en kunnen voor toetsen en examens. Na de examens vormen feedback en een foutenanalyse voor individuele leerlingen een belangrijk aspect in de remediëring.

In de complementaire uren van het tweede leerjaar van de derde graad werken de leerlingen aan een zelfgekozen project, dat niet noodzakelijk leer- of studiegebonden is en ruimte biedt voor creativiteit. De nadruk ligt vooral op de verwerking en de uitvoering van het gekozen project.

De school investeert ook in zelfgestuurd leren, waarbij zelfregulering en de individuele verantwoordelijkheid van de leerlingen worden benadrukt. Dit gebeurt vooral in de complementaire uren van de vrije ruimte in de derde graad, via de diverse schoolprojecten en bij de opdrachten voor onderzoekscompetentie. Voor het laatste aspect is op schoolniveau een stappenplan en werksjabloon ontwikkeld.

Het digitale communicatie- en leerplatform van de school is nog in ontwikkeling, vooral op vakgebonden niveau. Steeds meer leerlingen kunnen evenwel via deze weg bij hun leraren terecht voor het indienen van extra oefeningen en vragen bij mogelijke problemen.

Doeltreffendheid

De school heeft cijfermatig een goed zicht op de resultaten van haar leerlingen, zowel binnen de eigen school als in het vervolgonderwijs. Er is een vrij grote uitstroom op basis van een B-attest na de eerste graad. De school verantwoordt dit vanuit het oriënteringsperspectief. Ze doet inspanningen om leerlingen en ouders via een studieadvies te heroriënteren, maar ze geeft aan daarin niet altijd te slagen.

De school heeft een leerlingvolgsysteem waarin naast een aantal persoonlijke gegevens en de studieloopbaan ook de besprekingen van de klassenraden, de begeleidende activiteiten en de resultaten daarvan worden opgenomen. Deze gegevens worden vooral beheerd door de klasleraar en de leerlingbegeleider. Op schoolniveau zijn evenwel nog geen richtlijnen over het systematisch inbrengen van de informatie na begeleiding uitgewerkt, zowel voor de registratie van de ondersteunende acties als voor het onderwerp en de effecten.

Ook de leraren hebben een duidelijk zicht op het functioneren van hun leerlingen en op mogelijke probleemsituaties. Via individuele contacten en begeleiding vervullen ze een motiverende functie in de studiebegeleiding en spelen ze kort op de bal.

Bij het schoolverlaten bevraagt de school het studieresultaat in de nieuwe school, maar deze informatie wordt niet altijd doorgegeven.

Ontwikkeling De leerlingbegeleider volgt op regelmatige basis nascholing over de diverse aspecten van de leerbegeleiding. De noden van de leerlingen vormen het uitgangspunt voor de professionalisering van alle personeelsleden, onder meer op basis van een behoefteanalyse bij de diverse schoolgeledingen. Ook binnen de scholengemeenschap is er op geregelde basis overleg over de leerbegeleiding en handelingsplannen. Verworven deskundigheid wordt intern via personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen doorgegeven.

De informatie over de handelingsplannen en specifieke zorgmaatregelen voor de GON-leerlingen en de andere leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen wordt in informatieavonden en klassenraden aan de klas- en vakleraren bezorgd.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid In haar beleidsdocumenten vermeldt de school de vereiste kwaliteitscriteria en randvoorwaarden voor een valide en transparante evaluatiepraktijk. Die zijn weliswaar vooral gericht op de examenevaluatie: de evaluatie moet afgestemd zijn op de basisleerplandoelstellingen en logisch aansluiten bij het onderwijs- en leerproces; de evaluatie van uitbreiding en verdieping is vooral van belang voor oriëntering en advisering van de leerlingen. De school kent bewust 40 % gewicht toe aan de evaluatie dagelijks werk. Daarmee wil ze het persoonlijk werk van de leerlingen meer valoriseren, de leerlingen aanzetten tot permanent leren en indirect het speculeren ontmoedigen. Verder geeft de school aan welke evaluatievormen tot het dagelijks werk kunnen behoren. Voor de inhoudelijke invulling en validiteit van het dagelijks werk, de examens of permanente evaluatie (in enkele vakken) stelt zij de vakgroepen verantwoordelijk. Ze dringt daarbij aan op horizontale en verticale samenhang.

De organisatie van de evaluatiepraktijk en de rapportering vertrekken eveneens van enkele impliciete doelstellingen. De afnemende frequentie van rapporten- en examenperiodes en de bepaling van de puntengewichten naargelang van de lengte van het voorafgaande onderwijs- en leerproces beogen de geleidelijke beheersing van grotere leerstofgehelen in voorbereiding op het hoger onderwijs. Om de waarde van elk vak te onderstrepen worden in de rapportering dagelijks werk alle vakken op 10 gequoteerd. In de trimester- en semesterrapporten verrekent de school het aantal uren per vak in de procentberekening.

Leraren en klassenraden vatten de evaluatie op als een instrument voor het in kaart brengen van individuele leervorderingen of leerproblemen. Tegenvallende studieresultaten leiden tot analyse van de problemen en remediërende acties. In die context ijvert de school voor informatierijke rapportcommentaren bij de studieresultaten.

De school hecht veel belang aan de deliberatie en attestering van de leerlingen en aan de motivering van de eindbeslissingen. Voor inhoud en procedure baseert zij zich op de regelgeving en op de pedagogische richtlijnen van de koepel. Zij kiest bewust niet voor mathematische deliberatiecriteria, maar houdt rekening met alle relevante gegevens uit het leerlingendossier. Vertrekkend van het eigen studieaanbod pleit de school voor een prospectieve en oriënterende deliberatie.

Ondersteuning Verschillende schooldocumenten voor personeel, leerlingen of ouders bevatten gerichte informatie en instructies over de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Er zijn voor de leraren voldoende ondersteunende documenten die informatie geven over afspraken, inhoud, organisatie en procedures met betrekking tot de evaluatie- en rapporteringspraktijk. In het schoolreglement worden leerlingen en ouders voldoende geïnformeerd over de uitgangspunten en de organisatie van de leerlingenevaluatie, het rapporteringssysteem en het evaluatiereglement.

Het digitale rapporteringssysteem laat de meeste vakken toe transparant te rapporteren over de leerprestaties. Vakken met overwegend alternatieve evaluatievormen kunnen een aanvullende rapportering in bijlage bij de rapporten voegen (bijvoorbeeld lichamelijke opvoeding).

De school heeft enkele jaren geleden ondersteunende professionalisering aangeboden voor de kwaliteitsverbetering van de evaluatiepraktijk. Ze stimuleert de concretisering daarvan in de vakgroepen.

Er zijn duidelijke richtlijnen voor de voorbereiding en het verloop van de deliberaties. De format van de synthesebladen ondersteunt de inhoudelijke bespreking en de motivering van de eindbeslissing. Het schoolreglement bevat voldoende informatie over de uitgangspunten van de deliberatie, de mogelijke eindbeslissingen, adviezen of bijkomende acties en de procedure bij betwisting. De rechtspositie van de leerling en de ouders is voldoende gewaarborgd.

Doeltreffendheid De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk wordt door de school veeleer algemeen en indirect opgevolgd via het bijhouden en het analyseren van de studieresultaten, de attesten en het studiesucces van de leerlingen in het vervolgonderwijs. De school is voldoende waakzaam voor opvallende studieresultaten of andere signalen. Die leiden altijd tot analyse van de problemen en bijsturing samen met de betrokken vakgroepen of leraren. De schoolcultuur en de kleinschaligheid laten toe de kwaliteit te bewaken zonder een doorgedreven structurele opvolging van de acties en resultaten.

De studieresultaten, de attestering en het studiesucces in het hoger onderwijs zijn positief in relatie tot de Vlaamse referentiegegevens. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de validiteit en de transparantie van de evaluatie in de meeste vakken voldoen en zelfs goed zijn.

Toch zijn er in enkele vakken of voor een aantal onderdelen van de evaluatie nog verbeterpunten. In sommige vakken blijven leraarafhankelijke benaderingen merkbaar en is er weinig horizontale en verticale samenhang. Voor onderdelen van de evaluatie is de afstemming op de leerplandoelstellingen niet optimaal. De doelstellingen en de bijbehorende opwaardering van het dagelijks werk zijn nog niet volledig merkbaar in de manier waarop de betrokken evaluatie ingevuld wordt. Procesevaluatie en alternatieve evaluatievormen die beter aansluiten bij sommige vaardigheids- of competentiegerichte doelstellingen, worden in sommige vakken onvoldoende in praktijk gebracht. De school volgt dit weinig systematisch op, waardoor deze ontwikkeling in sommige vakken weinig doeltreffend verloopt.

De remediërende rol van de evaluatiepraktijk wordt in de praktijk toegepast. De remediëring en de resultaten ervan worden voldoende opgevolgd in hoofde van de individuele leerling.

De school leeft de wettelijke verplichting om de B- of C-attesten te motiveren na. De notulen en de processen-verbaal voldoen aan de eisen van de regelgeving. Uitgestelde beslissingen zijn uitzonderlijk. De school maakt gebruik van het systeem van waarschuwing of vakantietaken om tekorten te remediëren en de slaagkansen in het volgende leerjaar te bevorderen. De betrokken leerlingen worden daarbij in het volgende leerjaar strikter begeleid en opgevolgd.

Ontwikkeling De school heeft na de vorige doorlichting de kwaliteit van de evaluatiepraktijk als prioritair verbeterpunt vooropgesteld. Zij heeft daartoe enkele jaren geleden gerichte professionalisering georganiseerd. Op basis van deze inspiratie werden de vakgroepen gestimuleerd de evaluatiepraktijk voor dagelijks werk en examens bij te sturen en na te denken over relevante alternatieve evaluatievormen. Deze evolutie is in de meeste vakgroepen nog altijd merkbaar. In andere vakgroepen blijven leraarafhankelijke benaderingen de ontwikkeling naar samenhang, leerplangerichtheid en gepaste alternatieve evaluatievormen belemmeren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het Vita et Pax-college wordt geleid door twee directieleden, het instellingshoofd en een co-directeur die eveneens planningscoördinator is. Het directieteam wordt bijgestaan door een pedagogisch coördinator, een ICT-coördinator, een logistiek coördinator en een financieel verantwoordelijke. Samen vormen ze de directieraad die een beleidsondersteunende functie heeft en die aan het beleid een breed draagvlak verschaft. Voor de coördinatie van de dagelijkse werking staat het kernteam in dat uit de directieleden en de financieel verantwoordelijke bestaat. De organisatiestructuur is transparant en uitgetekend in een organigram met duidelijke functiebeschrijvingen. Het geheel zorgt voor een degelijk beleidsvoerend vermogen.
- Visieontwikkeling** De visie van de school steunt op de 'Opdrachtsverklaring van het katholiek onderwijs in Vlaanderen' en is inhoudelijk geïnspireerd op de waarden en idealen van de Benedictijnenorde. Op basis van deze visie heeft de school een opvoedingsproject uitgeschreven dat een familiale schoolsfeer nastreeft en veel aandacht schenkt aan de ontwikkeling van de totale persoonlijkheid van de leerlingen. Stijl, soberheid en solidariteit zijn daarin belangrijke begrippen en daarom is het dragen van een schooluniform door de leerlingen verplicht. De visie wordt via verschillende kanalen intern en extern gecommuniceerd.
- Besluitvorming** De besluitvorming gebeurt participatief en wordt eveneens duidelijk en via verschillende kanalen gecommuniceerd, waaronder het schoolwerkplan. Van de wettelijke participatieorganen is alleen de schoolraad officieel geïnstalleerd. De leraren hebben geen nood aan een pedagogische raad omdat er voldoende overlegstructuren en werkgroepen bestaan waarin zij tot de uitbouw van het beleid en de besluitvorming kunnen bijdragen. Bovendien vervult de titularisvergadering deze rol tot op zekere hoogte. Ook het oudercomité wenst zich niet tot een decretale ouderraad om te vormen omdat het tevreden is met de inspraak die het heeft en het vlot met de school kan samenwerken. De leerlingen hebben inspraak via de leerlingenraad 'Paxion' die samengesteld is uit afgevaardigden van alle klassen en uit een kerngroep van vrijwilligers uit de derde graad. Twee leerlingen daarvan vertegenwoordigen de leerlingen in de schoolraad. Daarnaast is er nog de secretariaatsvergadering, de vergadering van de vakverantwoordelijken en de algemene personeelsvergadering waarin de betrokkenen advies kunnen geven en met de directie(raad) kunnen overleggen. Ten slotte is er nog het lokaal onderhandelingscomité dat reglementair samengesteld is en ten volle zijn bevoegdheden als onderhandelingsorgaan tussen werkgever en werknemer kan uitoefenen.
- Kwaliteitszorg** De school onderzoekt en bewaakt haar eigen kwaliteit systematisch maar niet integraal. Ze richt zich overwegend op leerlinggebonden aspecten zoals de studievorderingen, de interne doorstroming, de uitval, de studiebekrachtiging, de resultaten in het vervolgonderwijs (vanaf schooljaar 2006-2007) en recent de tevredenheid van de leerlingen op school. Informeel peilt ze ook naar de tevredenheid bij het personeel en de ouders. Daarnaast neemt ze deel aan het PISA-onderzoek. De analyse van de gegevens gebeurt grondig en in overleg met de interne werkgroepen. De actiepunten die daaruit volgen, doorlopen zo vaak de kwaliteitscirkel van Deming (PDCA: Plan, Do, Check, Act) tot men een bevredigend resultaat verkrijgt.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor biologie en chemie.
- De leerplanrealisatie voor Engels en Frans in Latijn-Moderne talen.
- De leerplanrealisatie voor geschiedenis.
- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- Het respecteren van de onderwijsreglementering.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding op klas- en schoolniveau.
- De zorg voor de onderwijskundige processen.
- De ICT-integratie in het leer- en onderwijsproces.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het consequent nastreven van het opvoedingsproject.
- De interne kwaliteitszorg voor de leerlinggebonden aspecten.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Nederlands in de tweede graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De invulling van de evaluatie dagelijks werk.
- Het aantal wetenschapslokalen omwille van het empirisch karakter van deze vakken en het belang van het zelfontdekkend leren daarbij.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Walter VAN DEN BRANDT de inspecteur-verslaggever	Dominique MICHIELSEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	